

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady Pavel Kouřil
Head of editorial board

Redakční rada Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Editorial board Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačík

Odpovědný redaktor Jaroslav Tejral
Editor in chief

Výkonná redakce Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Assistant Editors Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrda

Adresa redakce Archeologický ústav AV ČR
Adress Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrn.cz
<http://www.iabrn.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

Obrázek na obálce Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz
Cover illustration

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrn.cz/3calcz.htm>
Instructions to authors on internet pages

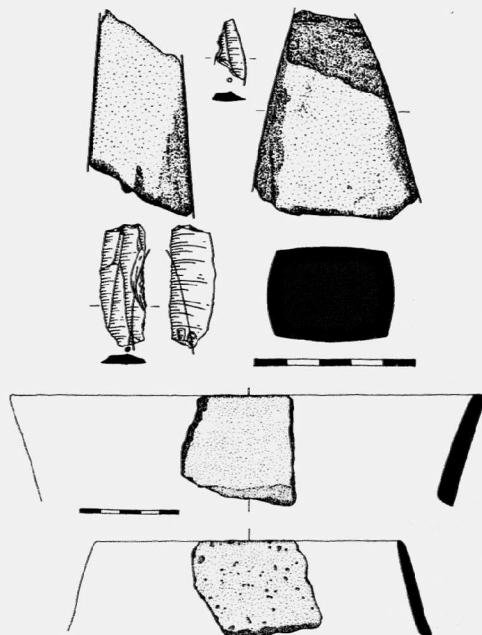
9395458

Povrchový průzkum prokázal, že těžba ničí neznámou lokalitu, kterou lze podle hmotných pramenů přiřadit kultuře nálevkovitých pohárů. Vzhledem k poměrně rychlému postupu těžby je nezbytné zajištění stálého archeologického dohledu či příležitostného záchranného archeologického výzkumu.

Zdeněk Schenk, Martin Kuča

Resumé

Hlinsko (Bez. Přerov). Steinbruch Podhůra. Trichterbecherkultur. Siedlung. Oberflächensammlung.

Obr. 8. Hlinsko - lom Podhůra. Výběr nálezů z povrchového sběru. Kreslil Dalibor Figel.

Hlinsko - Steinbruch Podhůra. Funde aus der Oberflächensammlung (Auswahl). Zeichnung Dalibor Figel.

HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)

„Húrka“. KKK, KŠK. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rozšířováním těžby v kamenolamu byla provedena skrývka ornice. Při této příležitosti byl proveden záchranný archeologický výzkum. Lokalita je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 2442-02, identifikovaná témito koordináty – 282:300; 300:367; 280:370 a 300:345 mm od Z/J sekční čáry. Lokalita se nachází na skalnaté výrazně vyvýšenině, která je dominantou kraje. Úpatí se nachází ve výšce 250 m n. m. a vrchol ve výšce 272 m n. m. Skalnaté podloží je překryto 0,5–2,0 m mocnou vrstvou sprášových půd. Nad ní se nachází cca 0,3 m ornice. Pravěké osídlení bylo prozkoumáno na ploše, která se nachází na vrcholu kopce. Prozkoumáno bylo celkem 49 sídelních objektů. Jen 11 objektů obsahovalo keramiku, z nichž 8 je možno zařadit do období eneolitu – kultury s kanelovanou keramikou.

Na ploše byly prozkoumány také 3 kostrové hroby kultury se šňurovou keramikou. Za pozornost stojí hrob H3, pravidelného čtvercového půdorysu, kde se nacházelo ve výplni hrobové jámy množství zlomků zvířecích kostí, fragmentů keramiky, kamennů a pravděpodobně lidských kostí uložených v neanatomické pozici.

Tomas Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Hradčany-Kobeřice (Kataster Kobeřice, Bez. Prostějov). „Húrka“. Badener Kultur u. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

HULÍN (okr. Kroměříž)

„U Isidorka“ (Hulín I). MMK/KNP, KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu dálnice D1 v místech MÚK Hulín – západ (podrobná charakteristika lokality – viz kap. Doba bronzová) bylo zachyceno menší sídliště z počátků eneolitu. Jednalo se o zhruba 10 větších nepravidelných jam. Keramika nese výrazné znaky nejmladšího období kultury s moravskou malovanou keramikou, stejně jako prvky kultury nálevkovitých pohárů. Z jednoho objektu pochází zvířecí plastika. Sídliště se nachází nedaleko původního koryta potoka Hluboký v JZ cípu lokality.

Centrální část naleziště zaujímá větší sídliště kultury zvoncovitých pohárů. V souhrnu jej reprezentuje asi 20 zahloubených objektů, mezi nimiž dominují 3 exploatační jámy (hlíničky) větších rozměrů, v ostatních případech jde o menší kruhové sídliště objekty. Získáno z nich bylo množství typické keramiky, v jejímž obsahu téměř postrádáme zdobené poháry a mísy, jednoznačně převažuje tzv. průvodní keramika.

V J cípu naleziště byla zachycena část birituálního pohřebiště opět kultury zvoncovitých pohárů o velikosti více než 30 hrobů, z toho 3 hroby byly žárové. Obdělé hrobové jámy se zaoblenými rohy byly orientovány v ose Z-V, přičemž typický pohřební ritus byl zachován (muži na levém boku, ženy na pravém, společný pohled k J straně). Některé prostorné hroby byly zahloubeny až 1 m pod úroveň skrytého podloží. Kosterní materiál byl zachován v nezvykle dobrém stavu. Převažovaly pohřby ve skrčené poloze na levém boku. Mezi milodary jasně dominují červené zdobené zvoncovité poháry (až 5 kusů v hrobě), velké mísy s rozšířeným a někdy zdobeným okrajem, včetně exemplářů na nožkách, tzv. průvodní keramika je minoritní. Z nekeramického inventáře lze uvést dvě měděné dýčky (1 původně v dřevěně pochvě), nátepní destičky, kamenné hrotky šípů, kostěné a jantarové knoflíky s V-vrtáním, spínadla nebo závěsky ve tvaru luku. Některé hroby byly bez nálezů. Za pozornost stojí výbava H 73, kde se kromě 6 nádob, 2 hrotů šípů objevila kolekce 5 kamenných artefaktů, připomínající kovotepecké náčiní v podobě kovadlinek a kladivek. Zajímavá bude jistě i petrografická analýza, neboť každý z kamenů má jinou barvu. Pohřebiště jako celek lze předběžně datovat do staršího období KZP.

„U Isidorka“ (Hulín II). KŠK. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0135, kilometráž 67,5–68,5 km. Lokalita, vedená jako Hulín 2, se nachází na výrazném sprášovém návrší (196,0–212,0 m n. m.) orientovaném JZ směrem. Na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 25-31-07, je lokalita identifikována těmito koordináty – 410: 343 a 485:376 mm od Z/J sekční čáry.

Nejbližší vodní zdroj se nachází 250 m JV směrem – potok Hluboká, který protéká krajinou SV–JZ směrem. Na nejvyšším místě návrší se nacházejí 2 kostrové hroby datované do období kultury se šňůrovou keramikou (H3 a H4), z nichž jeden měl jako milodary artefakty štípané industrie a kamenný sekernomlat.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

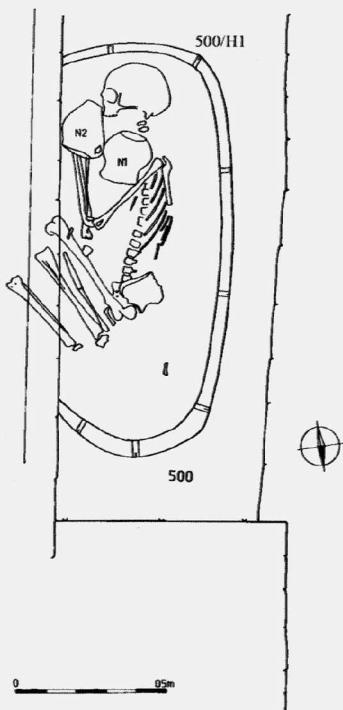
Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „U Isidorka“ (Hulín I). Epilengyel (Mährische bemalte Keramik/Trichterbecherkultur; Siedlung), Glockenbecherkultur (Siedlung u. Gräberfeld). Rettungsgrabung.

Hulín (Bez. Přerov). „U Isidorka“ (Hulín II). Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

KADOV (okr. Znojmo)

Intravilán obce. KZP. Kostrový hrob. Záchranný výzkum.

Obr. 9. Kadov. Půdorys ženského kostrového hrobu kultury se zvoncovitými poháry.

Kadov. Grundriss des Skelettgrabes der Glockenbecher Kultur.

V prostoru úzké proluky mezi rodinným domem a sklepem narazil majitel nemovitosti p. Venuta při realizaci odvlnění obvodového zdíva na kostrový hrob kultury se zvoncovitými poháry. Skelet ženy (obr. 9) se nacházel v plynité jámě (rozměry 1,39 × 0,65 m) ve skrčené poloze na pravém boku, hlavou k jihu, obličejem k východu. Mezi rukama a obličejem byly uloženy dvě nádoby – nezdobený džbán a menší hrnec s uchem. Z povrchových sběrů bylo na lokalitě doloženo osídlení kultur s lineární, vypíchanou, moravskou malovanou keramikou, období popelníkových polí a doby mladohradištní.

Zdeněk Čižmář

Resumé

Kadov (Bez. Znojmo). Glockenbecherkultur. Grab. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. JoK (Lengyel IVc), KKK. Sídliště. Záchranný výzkum.

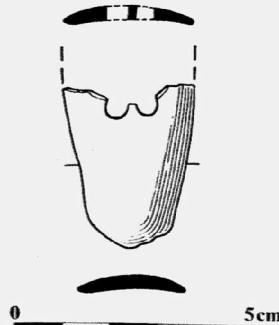
Záchranným archeologickým výzkumem v prostoru Průmyslové zóny města Prostějova (podrobná charakteristika lokality – viz. kap. Neolit) byly zachyceny též doklady osídlení naležejícího kultuře jordanovské. Za několik málo sídlištních objektů zmíňme alespoň sídliště jámu K543, jež poskytla vedle kolekce typických keramických zlomků a štípané industrie též část kostěného předmětu interpretovatelného patrně jako pásovou záponu (obr. 10).

Ojediněle se na lokalitě vyskytly i keramické zlomky naležející kultuře keramiky kanelované a fragment kamenného sekernomlatu tvaru mandlového jádra, který můžeme rámcově zařadit právě do středního eneolitu, avšak nemůžeme s jistotou vyloučit ani jeho případné mladší datování.

Pavel Fojtík

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Jordanów wer (Lengyel IVc) u. Badener Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 10.

Kralice na Hané. Zlomek kostěného předmětu (pásové zápony?).

Kralice na Hané. Fragment des Knochengegenstandes (Gürtelspange ?).